صفحه‌آرا: علیرضا بهرامی

بپا جنی نشی

تعداد پیام‌های ثبت شده زیر ویدئوی قصه درخت انجیر باغ هیرکانی پُرشمار است. یکی‌شان، متین از دانشجویان گیاه‌شناسی است که طنازانه نوشته: «۴سال دوره کارشناسی را زیر این درخت، درس‌فهم شدم از بس که وایبش (انرژی و حس و حال) خوب بوده و هست...البته هوا که تاریک می‌شد ترجیح می‌دادم وایبش را به دیگران ببخشم...چون ننجون می‌گفت شب‌ها زیر درخت انجیر و گردو نخواب که جنی می‌شی!» دیگری‌شان، بی‌نام، پیام گذاشته: «من و همسرجان از اهالی روستای سمسکنده هستیم...۲۷سال پیش پای این درخت انجیر که شما کاشتید با هم قرار چای و چاشت می‌گذاشتیم...به قول نوه‌ام زیر درخت انجیر، دِیت داشتیم...»

زیر درخت انجیر

درباره درختی که در سایه‌سارش عشق، آموزش و حفظ محیط‌زیست معنا یافته است

زندگی

سحر جعفریان‌عصر
روزنامه‌نگار

دوره سوم زمین‌شناسی تمام شده و تقریبا ۴۰میلیون سال نیز از گشت‌وگذار آخرین دایناسورها و ماموت‌ها در جنگل‌های سبز و وسیع هیرکانی گذشته... . یکی از روزهای بهمن‌ماه ۱۳۶۲است که زوجی اکولوژیست جایی حوالی روستای سِمسکنده عُلیای ساری، نخستین درخت میوه مزرعه گیاهان‌دارویی باغ طَبیعت را می‌کارند. آن روز آنها ریشه‌های نهالِ انجیرِ سیاه‌رنگ را به قصد عشق و آگاهی در خاک فروبردند و کمتر تصور می‌کردند سال‌ها بعد پای نهال قد کشیده و شاخ و برگ گسترانده‌شان دانشجویان و دوستداران محیط‌زیست، مکرر وعده خواهند کرد به کتابخوانی، برگزاری کلاس درس، برپایی کارگاه‌های آموزشی از حمام جنگل یا شینرین‌یوکو (به آغوش کشیدن درخت) تا قرارهای عاشقانه و سور و بساط چینی‌های عصرانه. نصرالله صفاییان و مریم شکری همان زوج عاشق و گیاه‌شناسند که ویدئوی «قصه درخت انجیر»شان این روزها بسیار دیده و پسندیده شده است.

یکی جوجه زعفرانی و یکی نشاندن درخت انجیر

هم آنها که از هیچ تعطیلی یک تا چند روزه برای رفتن به شهرهای شمالی کشور نمی‌گذرند و «جاده مسدود است» یا «جاده یک طرفه است» اصلا برایشان بازدارنده محسوب نمی‌شود و هم آنها که فقط گاهی هوای مرطوب دریا به سرشان می‌زند تا پیچ و خم جاده را سوی شمالِ شلوغ چاک دهند، نام جنگل‌های هیرکانی و کاسپینی را بسیار شنیده‌اند و یا فراوان در آن، جوج‌های زعفرانی و چرب زده و قُل‌قُل قلیان راه انداخته‌اند... . نصرالله صفاییان که حالا نامش از «مازو»ی پیرسال (در زبان طبری یعنی درخت موز دار، بلندترین درخت جنگل‌های هیرکانی، بلوط) هم بلندبالاتر است و به‌عنوان عضو هیأت علمی دانشگاه‌های معتبر نیز فعالیت‌های مؤثر دارد در مصاحبه‌ای گفته: «دامنِ جنگل‌های هیرکانی، پُرچین است.» چین‌داری‌اش از گلستان در شرق و مازندران در میانه و گیلان در غرب و کمی هم در خاک کشور آذربایجان، پیداست.

کنار دریا، پای البرز، بعد از عصر یخبندان

قصه‌ای شنیدنی است اینکه چرا این زوج گیاه‌شناس از میان صدها گونه و هزاران زیرگونه گیاهی، نهال انجیر را انتخاب کرده‌اند برای درخت نشاندن آن هم وسط جنگل‌های سبز هیرکانی که مدتی را در عصر یخبندان از شدت برودت، بی‌بَر و کوچک شده بود. صفاییان ابتدای قصه را چنین نقل می‌کند: «یکی از روزهای بهمن‌ماه سال ۱۳۶۲بود... حوالی تولد مریم‌خانم و نزدیک بهار... تصمیم گرفتیم نخستین درخت میوه مزرعه گیاهان دارویی طبیعت را بکاریم. اولین؛ چون پیش‌تر از این درخت که حال سایه‌گستر است، اینجا درخت میوه‌ای نبوده...فقط گیاهان دارویی منحصربه جنگل‌های هیرکانی.» انتخاب درخت انجیر که هردویمان بسیار میوه اش را دوست داشتیم و در آیین و ادیان مختلف به عنوان میوه ای مقدس شناخته می شود قصه جذابی بود.

انجیرهای مشهور برای کتابخوان‌ها

سَرِ این قصه را حالا مریم‌شکری دست می‌گیرد: «اینجا، روستای سِمسکنده‌عُلیای ساری است؛ جایی که برای من و نصرالله یادآور خاطرات خاصی است...درخت انجیر کاشتیم چون مشهور است به شفا، صحت، ثمر، زاد و رزق... قرار گذاشتیم تا از بار این درخت، همه بهره ببرند از میوه‌اش که انجیرهایی سیاه و پرگوشت و خوشمزه‌اند، از سایه‌اش که سال‌هاست زیر آن دانشجویان، دوستداران طبیعت و حتی عاشقان، گِرد می‌شوند و دیدار می‌کنند.» پهنای سایه درخت انجیر راکه به وقت ظهر حسابی چشمگیر می‌شود، شکری چنین وصفش می‌کند: «به قدری سایه‌اش پهن است که بر سرِ جمعیت بیش از ۵۰نفر گسترده می‌شد... همیشه هم‌نَشست آموزشی و تخصصی نیست که افراد را سایه‌نشین درخت انجیر می‌کند. اغلب اوقات، زیر درخت انجیر سفره صبحانه یا بساط عصرانه باز می‌شود و گاهی هم جلسات کتابخوانی برقرار است.»

تماشای گزارش

پایین، لُژِ انسانی بالا، لُژِ پرندگان

بسیاری از آنها که دهه‌ها پیش پیوسته در نشست‌های محیط‌زیستی زیر درخت انجیر باغ هیرکانی حضور به‌هم می‌رساندند در این زمان جزو افراد شناخته شده‌اند؛ این را صفاییان با شوق شرح می‌دهد: «روزهایی که هوا معتدل بود، نشست‌های زیر درخت انجیر با جمعیت بیشتر از ۱۰۰نفر برگزار می‌شد؛ جمعیتی که یا داعیه زمین و خاک و طبیعت دارند و یا بوم‌گردند و می‌آیند به دور درخت حلقه انرژی تشکیل می‌دهند.» شکری یادآور می‌شود: «این درخت سالی دو ماه بار می‌داد؛ مهر و آبان...دانه‌های انجیرش کام همه را شیرین می‌کرد؛ از زیر درخت‌نشینان تا پرندگان که بالای درخت چرخ می‌زدند.» صفاییان میان جمله آخر شکری می‌آید: «بالا رستوران پرندگان بود که اتفاقا انجیرهای رسیده نصیب آنها می‌شد.»

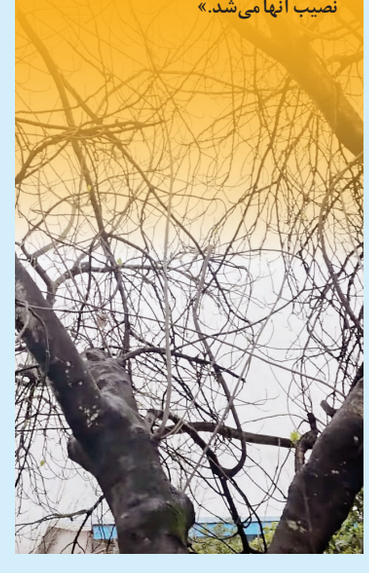

همشهری
دانستنیها
صفحه‌آرا: مجید اصغری

فناوری

ثبت بزرگ‌ترین نمایشگر پرنده جهان در گینس

مرکز فناوری‌های چین در منطقه شنژن، با یک نوآوری جدید از یک شرکت فناوری محلی، رکورد جهانی گینس را به‌عنوان بزرگ‌ترین «نمایشگر پرنده» در جهان به ثبت رسانده است. به گزارش چاینا دیلی، این نوآوری رکوردشکن در توسعه اقتصاد، قدمی بزرگ برداشته است. شرکت فیلمبیس، اوایل این هفته با معرفی صفحه نمایش مشبک LED خود به مساحت ۷۲,۶۶مترمربع، رکورد جهانی را شکست. صفحه نمایش LED با وزن ۲۵۰گرم در هر مترمربع، قادر است هنگام وزش نسیم ملایم با کمک پهپاد در هوا باقی بماند. به گفته این شرکت، صفحه نمایش می‌تواند ۲۰تا ۳۰دقیقه پس از ۲تا ۳ساعت شارژ در هوا بماند. این شرکت ادعا می‌کند که نمایشگر آنها ده‌ها برابر واضح‌تر از نمایشگرهای نوری ساختمان‌های معمولی است. این شرکت اضافه کرد که در مقایسه با نمایشگرهای معمولی، صفحه نمایش نوآورانه آنها انرژی کمتری مصرف و آلودگی صوتی کمتری تولید می‌کند. البته این شرکت همچنان اطلاعات دقیق‌تری درباره این نمایشگر افشا نکرده است.

یوان لانلان، مدیر کل فیلمبیس می‌گوید: «فناوری صفحه نمایشگر پرنده، وضوح بالا و تجهیزات پرواز را ادغام می‌کند که می‌تواند جلوه‌های بصری قابل توجه و انعطاف‌پذیرتری را به‌صورت معلق در هوا ایجاد کند. این می‌تواند نوع جدیدی از نمایشگر را برای برنامه‌هایی مانند تبلیغات هوایی، نمایش برندها، تبلیغات فعالیت‌ها، نمایش‌های فرهنگی و... ارائه دهد.»

این پیشرفت نشان‌دهنده توسعه سریع اقتصادهای خرد شنژن است. خروجی اقتصاد در شرکت‌های کوچک در سال ۲۰۲۳حدود ۹۰میلیارد یوان معادل ۱۲,۴میلیارد دلار تولید و نسبت به سال قبل ۲۰درصد رشد کرد.

ارتباط بخش‌های نظامی و دانش‌بنیان

حسین افشین، معاون علمی رئیس‌جمهور: در تلاشیم در حوزه‌هایی مانند میکروالکترونیک و کوانتوم بتوانیم ارتباط بین بخش‌های نظامی و دانش‌بنیان برقرار کنیم. در بخش‌هایی دانش‌بنیان‌ها خود به صنایع کمک می‌کنند و در بخش‌های دیگر لازم است سرریز فناوری‌های دفاعی به‌سوی صنایع هدایت شود.

استفاده از فناوری‌های نوین؛ اولویت وزارت ارتباطات

سیدستار هاشمی، وزیر ارتباطات: همکاران عزیز در مجموعه پست، با وجود تعطیلات نوروزی با تلاش بی‌وقفه زمینه تداوم خدمات‌رسانی به مردم را فراهم کرده‌اند که شایسته تقدیر است. افزایش بهره‌وری و استفاده از فناوری‌های نوین در زنجیره خدمات پستی، از اولویت‌های وزارت ارتباطات در سال جدید خواهد بود.

در تعقیب سیارک‌های خطرناک

مأموریت «نقشه‌برداری نئو» سیارک‌هایی را که از چشم دانشمندان دور مانده‌اند شناسایی می‌کند

گزارش

ساسان شادمان منفرد
روزنامه‌نگار

سال گذشته خبری درخصوص احتمال برخورد یک سیارک به کره‌زمین، موجی از نگرانی را در محافل علمی پدید آورد. البته اندکی بعد، احتمال برخورد با توجه به مدار حرکت این سیارک، به‌شدت کاهش یافت تا بتوان گفت که سیارک 2024YR4 معروف به «ویرانگر شهر» دیگر یک سیارک بی‌خطر برای ما محسوب می‌شود. حالا اما ناسا در آستانه آغاز جست‌وجویی گسترده برای یافتن سیارک‌های پنهان است. شاید سنگ‌های فضایی که قادر به نابودی یک شهر هستند و پیش‌تر از چشم ما دور مانده‌اند، به‌زودی کشف شوند.

به‌دنبال مخفی‌ها

ناسا توضیح داد: «ماموریت موردنظر قادر خواهد بود سیارک‌هایی را شناسایی کند که از سمت خورشید به زمین نزدیک می‌شوند. همچنین آن دسته از سیارک‌هایی که در جلو و پشت مدار زمین حرکت می‌کنند؛ یعنی دقیقا همان جاهایی که معمولا به‌خاطر تابش شدید نور خورشید از دید پنهان هستند. همه این موارد تهدیدهایی هستند که رصدخانه‌های بزرگ زمینی ممکن است نتوانند آنها را شناسایی کنند.»

تاریخ شروع ماموریت

انتظار می‌رود کاوشگر نئوسِرویر توسط یکی از راکت‌های فالکون ۹اسپیس ایکس ایلان ماسک به فضا پرتاب شود. این مأموریت قرار است در سپتامبر ۲۰۲۷از فلوریدا پرتاب شود و آخرین بازه زمانی مجاز برای آن ژوئن ۲۰۲۸اعلام شده است. سرپرستی این مأموریت را امی ماینزر، استاد علوم سیاره‌ای دانشگاه UCLA برعهده دارد که می‌گوید یکی از اهداف کلیدی این مأموریت «داشتن زمان کافی برای طراحی یک برنامه آگاهانه و دقیق» است.

تلسکوپ سیارک‌یاب

ناسا قصد دارد در مأموریتی به نام NEO Surveyor یک تلسکوپ را در فضا مستقر کند تا به‌دنبال «اجرام نزدیک به زمین» بگردد. هدف این مأموریت، یافتن اجرامی است که دیدن آنها از روی زمین دشوار و ممکن است برای جهان ما خطرناک باشند. ناسا می‌گوید: «ما تنها زمانی می‌توانیم اقدامی علیه اجرام خطرناک نزدیک به زمین انجام دهیم که ابتدا قادر به یافتن آنها باشیم.» مزیت مهم تلسکوپ جدید ناسا این است که این تلسکوپ قادر به ثبت نور فروسرخ است. این کار به کاوشگر نئو سِرویر (نقشه‌برداری نئو) اجازه می‌دهد تا سنگ‌های فضایی ناپیدا را ردیابی کند. ناسا می‌گوید: «سیارک‌ها و دنباله‌دارهای تاریک، نور مرئی زیادی را بازتاب نمی‌دهند، اما وقتی توسط نور خورشید گرم می‌شوند، طیف فروسرخ می‌درخشند.»

شناسایی ۲۵هزار سیارک

امی به لس آنجلس تایمز گفت: «ما هنوز تمام آنچه را که در اطراف خودمان وجود دارد نمی‌شناسیم.» انتظار می‌رود این مأموریت در ۵سال نخست پس از پرتاب، حدود دو سوم از ۲۵هزار سیارک نزدیک به زمین با قطر بیش از ۱۴۰متر را شناسایی کند و طی ۱۰سال ابتدایی، باید ۹۰درصد از این اجرام شناسایی شده باشند. اگر سیارکی خطرناک شناسایی شود، باید به سرعت برای مقابله با آن اقدام شود.

آزمایش‌ها

کاترین کوماموتو، مدیر دفاع سیاره‌ای آزمایشگاه لارنس لیورمور می‌گوید: «اگر بخواهیم سیارکی را منحرف کنیم، درصورتی که خیلی زود به آن دسترسی داشته باشیم، فقط کافی است کمی آن را هل بدهیم. یک تغییر جزئی به اندازه یک میلی‌متر در ثانیه، در طول چند دهه به هزاران کیلومتر اختلاف مسیر منجر می‌شود و همین کافی است تا سیارک از زمین دور شود.» در سال ۲۰۲۲ناسا در طرحی با نام دارت (DART) موفق شد مسیر حرکت یک سیارک نزدیک به زمین را با کوبیدن یک فضاپیما به آن تغییر دهد.

اینفوگرافیک

پوکو C71 به بازار می‌آید

شیائومی گوشی اقتصادی پوکو C71 را با تراشه یونیساک T7250 و با قیمت ۷۰یورو معرفی کرد. این گوشی که از باتری ۵۲۰۰میلی‌آمپر ساعتی برخوردار است، سه‌شنبه به بازار می‌آید.

صفحه نمایش ۶,۸۸اینچ	دوربین اصلی ۳۲مگاپیکسل	دوربین سلفی ۸مگاپیکسل
وزن ۱۹۳گرم		
رم/حافظه ۴و۶/۶۴ و۱۲۸گیگابایت		
رزولوشن ۱۶۴۰×۷۲۰پیکسل		

عکس‌نوشت

هیوندای بیل مکانیکی می‌سازد

هیوندای نخستین بیل مکانیکی برقی خود را با نام HX19e معرفی می‌کند. این ابزار جدید با یک باتری بزرگ کار می‌کند که قوی‌ترین باتری در دسته خود است و می‌تواند با یک‌بار شارژ تا ۱۰ساعت کار کند. یکی از مهم‌ترین مزایای این ماشین جدید، آلاینده‌نبودن و همچنین بی‌صدابودن آن است. این بیل مکانیکی دارای یک سوپاپ اطمینان روی سیلندر تیغه بولدوزر است که هنگام حفاری اطمینان لازم را ایجاد می‌کند. هیوندای ادعا می‌کند که این بیل مکانیکی با ویژگی‌های پیشرفته برای حفاظت بیشتر و با بالاترین استانداردهای ایمنی طراحی شده‌است.